

**การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์
ในการสอนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร**

นางสาวภวยา แสงเพชร

**สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974 - 334 - 029 -7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF CONSTRUCTIVIST -BASED SOCIOMORAL BEHAVIORS
IN TEACHING OF PRESCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS**

MISS PHAVAYA SANGPETCH

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education**

Department of Elementary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974 - 334 - 029 -7

ภวษา แสงเพชร : การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ในการสอนของครูอนุบาล
ในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF CONSTRUCTIVIST - BASED SOCIOMORAL BEHAVIORS IN
TEACHING OF PRESCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุดมลักษณ์
กุดพิจิตร ; 182 หน้า. ISBN 974-334-029-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ด้านกลวิธีการเจรจา
เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน และด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันจากบทบาทการสอนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร
และเพื่อวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกับแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
คือ ครูอนุบาลที่สอนเด็ก 5 - 6 ปี ปีการศึกษา 2541 ในเขตกรุงเทพมหานครของสังกัดต่าง ๆ คือ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ทบวงมหาวิทยาลัย
และสถาบันราชภัฏ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของครูอนุบาลตาม
แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ประกอบด้วย รหัสและคู่มือการลงรหัสพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์
แบบบันทึกพฤติกรรม และแบบบันทึกผลคะแนน 2. เครื่องมือในการจัดโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดทางการศึกษาของ
Kohlberg และ Mayer ประกอบด้วย แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน และแบบสัมภาษณ์ครูอนุบาลเรื่องการจัดการเรียน
การสอนระดับอนุบาล

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ คือ

1. ครูอนุบาลของทุกสังกัดมีจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ทั้งด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหา
ข้อตกลงร่วมกัน และด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 1 และพบว่าพฤติกรรมทางด้าน
กลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันมากกว่าด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน
2. การจัดแนวคิดทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer พบว่าโรงเรียน
ส่วนใหญ่จะมีแนวคิดแบบผสมผสานระหว่างกลุ่มพฤติกรรมนิยม กับกลุ่มพัฒนาการทางสติปัญญา ยกเว้น โรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีแนวคิดอยู่เฉพาะในกลุ่มพฤติกรรมนิยม

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....
สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย.....
ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3971291627: MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : SOCIOMORAL/CONSTRUCTIVIST/TEACHING

PHAVAYA SANGPETCH ; A STUDY OF CONSTRUCTIVIST - BASED SOCIOMORAL BEHAVIORS
IN TEACHING OF PRESCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR :
ASSOC. PROF. UDOMLUCK KULAPICHITR, Ed. D. 182 pp. ISBN 974-334-029-7

The purposes of this research were to study constructivist - based sociomoral behaviors on shared experiences and negotiation strategies techniques of preschool teachers in Bangkok, and to analyze the concept of preschool education with Kohlberg and Mayer's approach. The samples studied in this research consisted of preschool teachers under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission, the Office of the Private Education Commission, Bangkok Metropolitan Administration, the Ministry of the University Affairs, and the Office of Rajabhat Institutes Council; who taught 5- 6 years old children in B.E. 2541 in Bangkok.

Investigating tools used in this study were: (1) constructivist - based sociomoral behaviors of preschool teacher's instruments , consisting of teacher's behavior categories and coding manual , teacher 's behavior record , and tabulating form , (2) classification of preschool center instrument according to Kohlberg and Mayer's approach, consisting of classroom observation and teacher's interview on preschool instruction.

The results of the study were as followed :

(1) Most of the preschool teachers' constructivist - based sociomoral behaviors on both shared experiences and negotiation strategies were largely found at level 1, and negotiation strategies were found more than shared experiences.

(2) Most of the preschool education concepts according to Kohlberg and Mayer's approach found in preschool centers were a mixture of Cultural Transmission and Cognitive Developmental approaches, except the preschool education concept of the schools under the administration of the Private School Commission was classified as only Cultural Transmission approach.

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....
สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย.....
ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิติกร..... กวณิ แสนพชร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.อนุกรม กงษ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะแนวทาง ตลอดจนข้อมูลในการศึกษาวิจัยและเป็นกำลังใจในการผลักดันให้ วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.พัชรี ผลไธชิน อาจารย์ประภาพันธุ์ นิลอรุณ และ อาจารย์วิภา ดัฒกุลพงษ์ ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ในการสอบครั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณ รศ. ดร.ทิสนา แคมมณี ผศ.พูนสุข บุญยสวัสดิ์ ที่กรุณาพิจารณา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ ขอกราบขอบคุณ คุณอารีธา กชกรกมุต และคณะครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้ผู้วิจัยได้เก็บ ข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และน้องๆ ที่สนับสนุนส่งเสริม ช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน และให้กำลังใจมาโดยตลอด ตลอดจนเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ขอขอบคุณคุณรัตนา ชนธนานนท์ในฐานะผู้ช่วยวิจัยและเป็นกำลังใจ ขอให้ความช่วยเหลือ วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ภวษา แสงเพชร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
1. แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์กับการศึกษาปฐมวัย.....	17
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget.....	17
2. ทฤษฎีและหลักการในการศึกษาจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์..	23
2.1 ความหมายของจริยธรรมทางสังคม.....	23
2.2 ทฤษฎีและหลักการที่สำคัญในการศึกษาจริยธรรมทางสังคมตาม	
แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์.....	24
2.2.1 ทฤษฎีทางสังคมของ Piaget.....	24
2.2.2 ทฤษฎีเหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg.....	30
2.2.3 ทฤษฎีการหั่งถึกทางสังคมของ Selman.....	33
2.2.4 จริยธรรมทางสังคมของครูอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์.....	35
2.2.5 บรรยากาศที่ส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์....	37
3. แนวคิดทางการศึกษาของ Kohlberg และ Mayer.....	39
4. การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. บทบาทการสอน.....	44
5.1 ความหมายของการสอน.....	44
5.2 รูปแบบของการสอน.....	45
5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนกับหลักสูตร.....	46
5.4 ความสัมพันธ์ของปรัชญาการศึกษา หลักสูตรและการสอน.....	49
5.5 บทบาทการสอน.....	50
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือการวิจัย.....	57
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก.	122
ภาคผนวก ข.	123
ภาคผนวก ค.	136
ภาคผนวก ง.	168
ประวัติผู้เขียน.....	182

ตารางบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	แสดงขั้นการพัฒนากการให้เหตุผลทางจริยธรรมตามทฤษฎีของKohlberg...	32
2	แสดงระดับการหยั่งลึกทางสังคมตามทฤษฎีของSelman.....	34
3	แสดงการพัฒนาในระดับจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ด้านกลวิธี การเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมกัน.....	36
4	แสดงวิธีการเก็บข้อมูลเพื่อจัดประเภท โรงเรียนตามแนวคิดทางการศึกษา ของKohlberg และ Mayer.....	60
5	แสดงระยะเวลาในการศึกษาเอกสาร การสังเกตและสัมภาษณ์ครูอนุบาล ในสังกัดต่าง ๆ.....	62
6	แสดงระยะเวลาในการบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลสังกัด ต่าง ๆ.....	63
7	การเปรียบเทียบค่าความถี่และค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรม ทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหา ข้อตกลงร่วมกัน ระดับ 0.....	65
8	การเปรียบเทียบค่าความถี่และค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรม ทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหา ข้อตกลงร่วมกัน ระดับ 1.....	66
9	การเปรียบเทียบค่าความถี่และค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรม ทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหา ข้อตกลงร่วมกัน ระดับ 2.....	71
10	การเปรียบเทียบค่าความถี่และค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรม ทางสังคมตาม แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหา ข้อตกลงร่วมกัน ระดับ 3.....	75
11	ตารางสรุปพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ด้านกลวิธีการ เเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน.....	76
12	การเปรียบเทียบค่าความถี่และร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทาง สังคมของครูอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ร่วมกัน ระดับ 1.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	การเปรียบเทียบค่าความถี่และร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของ ครูอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ระดับ 2.....	79
14	ตารางสรุปพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของครูอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน.....	81
15	ตารางสรุปการวิเคราะห์พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของครูอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันด้านกลวิธีเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน.....	82
16	ตารางเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของครูอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันด้านกลวิธีเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน.....	83
17	ตารางการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตามแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer.	84
18	ตารางการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกชนตามแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer.....	87
19	ตารางการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยตามแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer.....	89
20	ตารางการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดสถาบันราชภัฏตามแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer.....	91
21	ตารางการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดของ Kohlberg และ Mayer.....	95
22	การวิเคราะห์การจัดการศึกษาตามแนวคิดทางการศึกษาของ Kohlberg และ Mayer.....	97
23	ตารางแสดงวิธีการคำนวณหาค่าความถี่องในการสังเกตการแบ่งแยกพฤติกรรมและการลงรหัสด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันด้านกลวิธีเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน.....	125
24	แสดงการคำนวณหาค่าความถี่องด้าน กลวิธีเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	แสดงการคำนวณหาค่าความเที่ยงด้านการแลกเปลี่ยนประสพการณ์ ร่วมกัน.....	127
26	ตารางแสดงความถี่ของพฤติกรรมด้านกลวิธีเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน ของโรงเรียนสังกัดสพข.....	130
27	ตารางแสดงความถี่ของพฤติกรรมด้านการแลกเปลี่ยนประสพการณ์ ร่วมกันของโรงเรียนสังกัดสพข.....	134

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

ตารางที่

หน้า

1	แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของปรัชญาการศึกษา หลักสูตร และการสอน.....	49
---	--	----

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย